

Державна податкова служба України оприлюднила результати звітування з ТЦУ за 2022 рік

Задекларована платниками податків сума контрольованих операцій (КО) становить 2,2 трлн грн, яка є меншою, ніж за 2021 рік на 1,5 трлн гривень. При цьому значно скоротилися обсяги КО з товарними позиціями – на понад 30%

За результатами 2022 звітного року надійшло 2 292 звіти про контрольовані операції (далі – КО), що приблизно дорівнює минулорічному показнику.

Задекларована платниками податків сума КО становить 2,2 трлн грн, яка є меншою, ніж за 2021 рік на 1,5 трлн гривень. При цьому значно скоротилися обсяги КО з товарними позиціями – на понад 30%, а саме, з 1,69 трлн грн до 1,14 трлн гривень.

Разом з тим, порівняно з попередніми роками після затвердження Порядків встановлення відповідності умов контрольованої операції щодо сировинних товарів принципу «вितягнутої руки» (наказ Мінфіну від 18.01.2022 №19, який набрав чинності з 01.01.2023) частка застосування платниками податків методу порівняльної неконтрольованої ціни в цілях трансфертного ціноутворення (далі – ТЦ) для операцій з товарами (у т.ч. з сировинними) збільшилась на 5 відсотків. В основному КО здійснювались із нерезидентами, які зареєстровані в Швейцарській Конфедерації (22%), Республіці Австрія (16%), Французькій Республіці (7%), Королівстві Нідерланди (6%), Федеративній Республіці Німеччина та Сполучених Штатах Америки (по 5%).

Значну питому вагу в загальному обсязі КО займають операції з товарами – 52% (у тому числі з сировинними – 19%) та банківські послуги – 29%. Інші категорії операцій мають значно меншу частку, зокрема, послуги – 9%, фінансові послуги – 7%, операції з цінними паперами – 2% та інші – 1%.

Крім того, відповідно до вимог пп. 39.4.2 ПКУ платники податків, які у звітному 2022 році здійснювали КО та входять до міжнародної групи компаній, були зобов'язані разом із звітом про КО подати повідомлення про участь у міжнародній групі компаній (далі – Повідомлення).

Станом на 03.10.2023 Повідомлення подали 2022 платника податків. Основними державами (територіями) податкового резиденства материнських компаній міжнародної групи компаній є Республіка Кіпр – 22%, Федеративна Республіка Німеччина – 9%, Сполучені Штати Америки – 9%, Французька Республіка – 5%, Швейцарська Конфедерація, Україна, Республіка Австрія – по 4%, Нідерланди та Велика Британія – по 3% та інші країни світу – 37%.

Зауважимо, що 2022 рік – це перший звітний період, починаючи з 2020 року, коли Повідомлення мали подати лише ті платники податків, які є учасниками міжнародної групи компаній та здійснювали господарські операції, що підпадають під критерії контрольованих.

Також платники податків, користуючись нормами [п. 50.1 ПКУ](#), а саме: відсутністю застосування штрафних санкцій за подання не пізніше 1 жовтня року наступного за звітним уточнюючого розрахунку до [податкової декларації з податку на прибуток підприємств](#) за попередній податковий (звітний) рік з метою здійснення самостійного коригування ціни контрольованої операції і сум податкових зобов'язань, подали Додатки ТЦ за 2022 звітний рік на суму 3,6 млрд грн, що становить понад 60 відсотків від загальної суми коригувань, проведених в 2023 році (5,8 млрд грн).

Разом з тим, зауважуємо, що відповідно до чинних норм законодавства ([пп. 69.38 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ](#)) тимчасово, на період з 1 серпня 2023 року до припинення або скасування воєнного стану на території України, у разі самостійного виправлення платником податків з дотриманням порядку, вимог та обмежень, визначених [ст. 50 ПКУ](#), помилок, що призвели до заниження податкового зобов'язання, такий платник звільняється від нарахування та сплати штрафних санкцій, передбачених п. 50.1 ПКУ, та пені.

Отже, під час дії воєнного стану законодавчо передбачена «пом'якшуюча» відповідальність у разі самостійного встановлення невідповідності умов КО принципу «витягнутої руки» та проведення без застосування штрафних санкцій та пені відповідних коригувань після 1 жовтня року, наступного за звітним.

У зв'язку з цим, ДПС наголошує на доцільності перегляду платниками податків умов КО щодо їх відповідності принципу «витягнутої руки» та добровільній сплаті податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств до початку проведення перевірок з питань ТЦ.

Результати роботи ДПС щодо податкового контролю за трансфертним ціноутворенням (жовтень 2023 року)

<https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorennya-ta-mijnarodne-opodatkuvannya/transfertne-tsinoutvorennya/prezentatsiyi-materiali/718830.html>